

УДК 34

Семененко Б. В.

*прокурор Київської місцевої прокуратури №4 м. Києва,
магістр права, здобувач кафедри
муніципального права та адміністративно-правових дисциплін
Навчально-наукового інституту права ім. І. Малиновського
Національного університету «Острозька академія»*

ТРУДОВА ДИСЦИПЛІНА В ОРГАНАХ ПРОКУРАТУРИ: НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Утвердження України як демократичної, соціальної та правової держави передбачає за необхідне комплексне реформування інституту державної служби, у тому числі проведення ефективної реформи служби в органах прокуратури, урахуваючи стан та тенденції розвитку суспільства та держави, необхідність забезпечення правопорядку, неухильне дотримання прав та свобод людини [1, с.28-32][2, с.3-5]. Серед основних пріоритетів проведення реформи служби в органах прокуратури, важливого значення набувають питання щодо уточнення правового статусу прокурорів, забезпечення неухильного дотримання в органах прокуратури трудової дисципліни.

З правової точки зору, трудова дисципліна в органах прокуратури спрямована на забезпечення правопорядку у сфері праці, у тому числі чітке виконання посадовими особами, іншими працівниками покладених на них

© Семененко Б. В., 2017

© Національний університет «Острозька академія», 2017

-
- Трудова дисципліна в органах прокуратури: науково-теоретичний аспект / Б. В. Семененко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17sbvnta.pdf>.

обов'язків у межах своїх повноважень. За змістом Кодексу законів про працю України (далі – КЗпП України)[3] «Кодекс законів про працю України регулює трудові відносини всіх працівників, сприяючи зростанню продуктивності праці, поліпшенню якості роботи, підвищенню ефективності суспільного виробництва і піднесенню на цій основі матеріального і культурного рівня життя трудящих, зміцненню трудової дисципліни і поступовому перетворенню праці на благо суспільства в першу життєву потребу кожної працездатної людини» (ст.1). При цьому, КЗпП України також передбачає, що трудова дисципліна на підприємствах, в установах, організаціях забезпечується створенням необхідних організаційних та економічних умов для нормальної високопродуктивної роботи, свідомим ставленням до праці, методами переконання, виховання, а також заохоченням за сумлінну працю. Одночасно у трудових колективах створюється обстановка нетерпимості до порушень трудової дисципліни, суворої вимогливості до працівників, які несумлінно виконують трудові обов'язки. Щодо таких застосовуються в необхідних випадках заходи дисциплінарного і громадського впливу (ст.140). Через матеріально-правову площину, норми КЗпП України, по-перше, декларують спрямованість трудового законодавства на дотримання трудової дисципліни у всіх сферах суспільного життя; по-друге, визначають основні соціально-правові засоби забезпечення трудової дисципліни через призму організації належних умов праці, чіткого виконання працівниками своїх обов'язків, заохочення за сумлінну працю, застосування заходів дисциплінарного та громадського впливу. Водночас, норми КЗпП України не визначають особливостей дотримання трудової дисципліни в окремих сферах, які мають важливе значення для належного функціонування суспільства та держави. Насамперед, йдеться про службу в органах прокуратури. Ураховуючи норми Конституції України (ст.131-

▪ Трудова дисципліна в органах прокуратури: науково-теоретичний аспект / Б. В. Семененко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17sbvnta.pdf>.

1)[4] Закону України «Про прокуратуру»[5], особливого значення трудова дисципліна має по відношенню до органів прокуратури як: 1) чинник належного виконання органами прокуратури покладених на них завдань, функцій та повноважень; 2) забезпечення правопорядку у сфері праці; 3) чинник належного виконання працівниками органів прокуратури покладених на них повноважень, у тому числі службово-трудових обов'язків; 4) заохочення працівників органів прокуратури; 5) застосування до працівників органів прокуратури заходів дисциплінарного та громадського впливу.

Подальший процес організації та проведення реформи органів прокуратури, зокрема, служби в органах прокуратури, вимагає за необхідне посилення уваги до питань забезпечення трудової дисципліни, у тому числі належної мотивації працівників органів прокуратури, притягнення до дисциплінарної відповідальності тощо.

Метою наукової статті є науково-теоретичне дослідження поняття та ознак трудової дисципліни в органах прокуратури в умовах сьогодення.

У юридичній літературі зазначена проблематика частково розглядалася у працях таких вчених-юристів як: В.М. Андрійів, В.С. Венедіктов, С.В. Венедіктов, С.Я. Вавженчук, С.В. Вишновецька, А.П. Заєць, І.В. Зуб, М.І. Іншин, М.М. Клемпарський, В.С. Ковригін, В.Л. Костюк, М.В. Косюта, Д. Є. Кутоманов, С.С.Лукаш, П.С. Луцюк, А.Р. Мацюк, В.П. Мельник, Н.О. Мельничук, М.О. Міщук, О.В. Москаленко, В.О. Петришин, П.Д. Пилипенко, Є.Ю. Подорожній, С.М. Прилипко, О.І. Процевський, В.О. Процевський, О.В. Скрипнюк, С.М. Синчук, О. В. Тищенко, Н.М. Хуторян, М.М. Шумило, Л.П. Шумна, Г.І. Чанишева, В.І. Щербина, О.М. Ярошенко та ін. Ураховуючи стан та динаміку розвитку доктрини трудового права, розвиток трудового законодавства та законодавства про прокуратуру, проблематика забезпечення трудової

▪ Трудова дисципліна в органах прокуратури: науково-теоретичний аспект / Б. В. Семененко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17sbvnta.pdf>.

дисципліни в умовах сьогодення набуває нової сутнісної актуальності. Особливого значення набуває проблема удосконалення трудової дисципліни через призму організації та проведення реформування органів прокуратури.

Насамперед, варто відзначити, що питання щодо сутності трудової дисципліни у трудовому праві трактується неоднозначно. По-перше, трудова дисципліна (від лат. *disciplina*- вчення, виховання, розпорядок) включає в себе сукупність правових приписів, встановлених на підприємстві, установі або в організації, які є обов'язковими для всіх учасників трудового процесу[6, с.484]. По-друге, Д.Є. Кутоманов підкреслює, що трудова дисципліна є складним, соціально-економічним явищем, яке потребує постійного забезпечення з боку учасників трудових правовідносин, що полягає у вольовій поведінці роботодавця й найманого працівника (трудового колективу) з приводу виконання встановлених правил спільної діяльності[7,с.403]. По-третє, у юридичній літературі відзначається, що як інститут трудового права дисципліну слід уявляти у вигляді сукупності правових норм, які регулюють внутрішній трудовий розпорядок. При цьому, відзначається, що дисципліна праці як фактична поведінка – це точне і беззаперечне дотримання встановлених трудовим законодавством правил поведінки суб'єктів трудових відносин. Службова дисципліна – це сукупність нормативно-правових розпоряджень, що підлягають чіткому і усвідомленому виконанню, встановлюють особливості проходження державної служби, а також службові права і обов'язки професійних працівників державних органів[8, с.17]. По-четверте, Т.В. Колеснік у монографічному дослідженні відзначає, що «трудова дисципліна» є один із основних принципів та інститутів трудового права; сукупність спеціальних законодавчих та/або договірних правил (правила внутрішнього трудового розпорядку, колективний договір, трудовий

▪ Трудова дисципліна в органах прокуратури: науково-теоретичний аспект / Б. В. Семененко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17sbvnta.pdf>.

договір, контракт та інші локальні нормативно-правові акти, що не суперечать національним нормам чинного законодавства), норм, стандартів поведінки працівників, що підлягають чіткому і усвідомленому дотриманню та визначають права і обов'язки суб'єктів трудових правовідносин, порядок їх взаємодії у сфері внутрішнього трудового розпорядку, а разом з тим – заохочення та заходи впливу за винне невиконання або порушення встановлених правил поведінки; фактичну поведінку суб'єктів трудових правовідносин[9, с.390]. По-п'яте, трудова дисципліна вченими трактується у широкому та вузькому значеннях, зокрема, у широкому значенні як суспільно-правовий стан дотримання та належного виконання внутрішнього трудового розпорядку учасниками правовідносин з питань праці, а у вузькому – встановлений у роботодавця правовий стан (режим) належного виконання працівниками покладених на них обов'язків за трудовим договором [10, с. 344].

Змістовний науково-теоретичний аналіз зазначених та інших позицій, які містить сучасна доктрина трудового права, дозволяє констатувати, що:

- 1) трудова дисципліна спрямована на забезпечення законності та правопорядку у сфері праці;
- 2) трудова дисципліна передбачає належне поєднання законодавчого та локального правового регулювання, запровадження адекватних соціально-правових механізмів забезпечення;
- 3) трудова дисципліна передбачає чітке та неухильне виконання працівниками, іншими уповноваженими суб'єктами правовідносин з питань праці покладених на них обов'язків (повноважень);
- 4) трудова дисципліна передбачає запровадження механізмів мотивації працівника як головного учасника трудових правовідносин;
- 5) трудова дисципліна має передбачати можливість притягнення до юридичної відповідальності порушників трудової дисципліни.

▪ Трудова дисципліна в органах прокуратури: науково-теоретичний аспект / Б. В. Семененко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17sbvnta.pdf>.

Трудова дисципліна по відношенню органів державної влади, зокрема органів прокуратури спрямована на забезпечення належного захисту прав та свобод людини, загальносупільних та державних інтересів при виконанні покладених на них завдань, функцій та повноважень. За змістом Закону України «Про прокуратуру» (ст.2) на прокуратуру покладаються такі функції: 1) підтримання державного обвинувачення в суді; 2) представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадках, визначених цим Законом; 3) нагляд за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство; 4) нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян.

Теоретико-правовий аналіз Закону України «Про прокуратуру»[5], дозволяє констатувати, що законодавче забезпечення трудової дисципліни в органах прокуратури має свої особливості. По-перше, прокурори здійснюють свої повноваження у межах, визначених законом, і підпорядковуються керівникам виключно в частині виконання письмових наказів адміністративного характеру, пов'язаних з організаційними питаннями діяльності прокурорів та органів прокуратури. При цьому, адміністративне підпорядкування прокурорів не може бути підставою для обмеження або порушення незалежності прокурорів під час виконання ними своїх повноважень (ст.17). По-друге, перебування на посаді прокурора несумісне з обійманням посади в будь-якому органі державної влади, іншому державному органі, органі місцевого самоврядування та з представницьким мандатом на державних виборних посадах. Вимоги щодо несумісності не поширюються на участь прокурорів у діяльності виборних органів релігійних та громадських організацій. Крім того, на прокурора

▪ Трудова дисципліна в органах прокуратури: науково-теоретичний аспект / Б. В. Семененко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17sbvnta.pdf>.

поширюються обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності, визначені Законом України «Про запобігання корупції», належності до політичної партії, брати участь у політичних акціях, мітингах, страйках (ст.18). По-третє, прокурор має право брати участь у прокурорському самоврядуванні для вирішення питань внутрішньої діяльності прокуратури у порядку, встановленому законом, а також бути членами професійних спілок, утворювати громадські організації та брати в них участь з метою захисту своїх прав та інтересів, підвищення свого професійного рівня. При цьому, прокурор зобов'язаний вдосконалювати свій професійний рівень та з цією метою підвищувати кваліфікацію, проходити підготовку у Національній академії прокуратури України, що має включати вивчення правил прокурорської етики, неухильно додержуватися присяги прокурора. За порушення присяги прокурор несе відповідальність, передбачену законом. По-четверте, прокурор зобов'язаний: 1) виявляти повагу до осіб під час здійснення своїх повноважень; 2) не розголошувати відомості, які становлять таємницю, що охороняється законом; 3) діяти лише на підставі, в межах та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України; 4) додержуватися правил прокурорської етики, зокрема не допускати поведінки, яка дискредитує його як представника прокуратури та може зашкодити авторитету прокуратури. Також прокурор зобов'язаний щорічно проходити таємну перевірку доброчесності. Слід наголосити, що таємну перевірку доброчесності прокурорів Генеральної прокуратури України, регіональних і місцевих прокуратур проводять підрозділи внутрішньої безпеки в порядку, затвердженому Генеральним прокурором.

Доречно відзначити, що правова регламентація забезпечення трудової (службово-трудова) дисципліни в органах прокуратури провадиться на

▪ Трудова дисципліна в органах прокуратури: науково-теоретичний аспект / Б. В. Семененко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17sbvnta.pdf>.

підставі спеціальних законів, а також інших спеціальних нормативно-правових актів.

Окрім положень базових законів про прокуратуру[11], [5], питання правового регулювання трудової дисципліни здійснюється на базі окремих нормативно-правових актів, затверджених відповідно до закону.

Свого часу, на підставі Закону України «Про прокуратуру» (у редакції від 5 листопада 1991 року № 1789-ХІІ) [11] Верховною Радою України було затверджено Дисциплінарний статут прокуратури України[12] (далі – Статут) на підставі якого встановлювалися порядок заохочення та притягнення до дисциплінарної відповідальності прокурорсько-слідчих працівників, а також працівників навчальних, наукових та інших установ прокуратури, які мають класні чини. Також, цим Статутом передбачено, що працівники прокуратури повинні мати високі моральні якості, бути принциповими і непримиренними до порушень законів, поєднувати виконання своїх професійних обов'язків з громадянською мужністю, справедливістю та непідкупністю. Вони повинні особисто суворо додержувати вимог закону, виявляти ініціативу в роботі, підвищувати її якість та ефективність і сприяти своєю діяльністю утвердженню верховенства закону, забезпеченню демократії, формуванню правосвідомості громадян, поваги до законів, норм та правил суспільного життя. Статутом (ст.5) передбачено, що заходами заохочення до працівників прокуратури є такі як: 1) подяка; 2) грошова премія; 3) подарунок; 4) цінний подарунок; 5) дострокове присвоєння класного чину або підвищення в класному чині; 6) нагородження нагрудним знаком «Почесний працівник прокуратури України». Також, за особливі заслуги в роботі працівники прокуратури можуть бути представлені до нагородження державними нагородами і присвоєння почесного звання «Заслужений юрист України». Слід зауважити, що на даний час,

▪ Трудова дисципліна в органах прокуратури: науково-теоретичний аспект / Б. В. Семененко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17sbvnta.pdf>.

зазначений Статут діє у частині, відповідно до норм Закону України «Про прокуратуру»[5].

Крім того, питання трудової дисципліни в органах прокуратури регламентуються на підставі Кодексу професійної етики та поведінки працівників прокуратури. Зокрема, свого часу нормами Закону України «Про прокуратуру» (ст.48-1) (у редакції Закону від 17 травня 2012 року № 4711-VI)[13] передбачено, що Кодекс професійної етики та поведінки працівників прокуратури схвалюється всеукраїнською конференцією працівників прокуратури і затверджується Генеральним прокурором України. При цьому, прокурори і слідчі прокуратури зобов'язані неухильно дотримуватися вимог цього Кодексу у своїй службовій діяльності та поза нею, а порушення відповідних його вимог тягне за собою відповідальність, встановлену законом. Нормами чинної редакції Закону України «Про прокуратуру» (ст.67) передбачено, що всеукраїнська конференція прокурорів затверджує Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів та положення про Раду прокурорів України.

Таким чином, трудова (службово-трудова дисципліна) в органах прокуратури – це система встановлених на підставі закону та/або інших нормативно-правових актів норм (принципів, правил тощо), яких мають дотримуватися працівники, у тому числі посадові особи органів прокуратури при виконанні покладених на такі органи завдань, функцій та повноважень. До основних ознак трудової (службово-трудової) дисципліни в органах прокуратури можна віднести наступні: 1) спрямована на забезпечення захисту прав та свобод людини, інтересів суспільства та держави шляхом дотримання законності та правопорядку в органах прокуратури, у тому числі належного виконання цими органами покладених на них завдань, функцій та повноважень; 2) правове регулювання здійснюється відповідно до норм Конституції та спеціальних

▪ Трудова дисципліна в органах прокуратури: науково-теоретичний аспект / Б. В. Семененко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17sbvnta.pdf>.

законів України, інших нормативно-правових актів; 3) включає у себе систему норм (принципів, правил тощо), якими мають керуватися працівники, у тому числі посадові особи органів прокуратури; 4) поширюється на працівників та посадових осіб органів прокуратури; 5) забезпечується через систему спеціальних соціально-правових механізмів, у тому числі заходів заохочень та юридичної відповідальності; 6) підлягає державному нагляду та контролю.

З огляду на вищевикладене, основними тенденціями удосконалення трудової (службово-трудової) дисципліни в органах прокуратури є наступні: 1) розробка та затвердження Концепції реформування служби в органах прокуратури на основі національного та міжнародного досвіду; 2) запровадження чітких законодавчих вимог щодо нормативно-правових актів пов'язаних із забезпеченням трудової (службово-трудової) дисципліни в органах прокуратури; 3) якісне та системне реформування, гармонізація трудового законодавства та законодавства про прокуратуру; 4) формування дієвих механізмів забезпечення трудової (службово-трудової дисципліни); 5) підвищення мотивації працівників, у тому числі посадових осіб органів прокуратури; 6) забезпечення більш прозорих та чітких механізмів притягнення працівників органів прокуратури до дисциплінарної відповідальності.

Запровадження дієвих механізмів щодо забезпечення трудової (службово-трудової) дисципліни варто провадити шляхом урахування відповідних особливостей у майбутньому Трудовому кодексі України[14], удосконалення чинної редакції Закону України «Про прокуратуру» шляхом доповнення окремою главою з зазначених питань.

▪ Трудова дисципліна в органах прокуратури: науково-теоретичний аспект / Б. В. Семененко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17sbvnta.pdf>.

Список використаних джерел

1. Костюк В. Л. Інституційні новації державної служби через призму новітнього законодавства: науково-теоретичний аспект / В. Л. Костюк // Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки. - 2016. - Т. 181. - С. 26-32.
2. Якимчук М.К. Організаційно-правові основи управління в органах прокуратури України: Автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.07 / М.К. Якимчук ; НАН України; Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького. — К., 2002. — 32 с.
3. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 року № 322-VII (у редакції від 01.11.2017 р.) // Відомості Верховної Ради УРСР – 1971. – № 50. – Ст. 375.
4. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30. – Ст. 141.
5. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII// Відомості Верховної Ради України. – 2015. – №2-3. – Ст.12.
6. Популярна юридична енциклопедія/ кол.авт. В.К. Гіжевський, В.В. Головченко, В.С. Ковальський (кер.) [та ін.]. – Київ: Юрінком Інтер, 2002. – 528с.
7. Кожушко С.І. Становлення, сучасний стан та перспективи розвитку законодавства про дисципліну праці в Україні: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.05 / С.І. Кожушко ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. — Х., 2007. — 20 с.
8. Кутоманов Д.Є. Методи забезпечення трудової дисципліни: теоретико-прикладні аспекти: монографія. – Х.: Діса плюс, 2015. – 448с.
9. Колеснік Т.В.Забезпечення дисципліни праці в умовах ринкової економіки : монографія / Т. В. Колеснік. – Харків : У справі, 2017. – 428с.
10. Трудове право України: підручник/За заг. ред. М.І. Іншина, В.Л. Костюка. – Київ: Юрінком Інтер, 2017. – 600с.

▪ Трудова дисципліна в органах прокуратури: науково-теоретичний аспект / Б. В. Семененко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17sbvnta.pdf>.

11. Про прокуратуру: Закон України від 5 листопада 1991 року № 1789-ХІІ//Відомості Верховної ради України. – 1991. – №53. – Ст. 739.

12. Про затвердження Дисциплінарного статуту прокуратури України: Постанова Верховної Ради України від 6 листопада 1991 року №1796-ХІІ// Відомості Верховної ради України. – 1992. – №4. – Ст. 12.

13. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» від 17 травня 2012 року № 4711-VI// Відомості Верховної ради України. – 2013. – №14. – Ст.89.

14. Трудовий кодекс: законопроект, реєстр.№1658 від 20.05.2015р., внесений Гройманом В.Б., Денисовою Л.Л., Папієвим М.М., Кубівим С.І./ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=1658&skl=9.

Семененко Б. В.

Трудова дисципліна в органах прокуратури: науково-теоретичний аспект

У статті досліджуються ключові науково-теоретичні питання трудової дисципліни в органах прокуратури через призму сьогодення. Акцентовано увагу на доктринальних підходах щодо розуміння трудової дисципліни, особливостях її законодавчого забезпечення. Визначено, що базовим законодавчим актом у цій сфері є Закон України «Про прокуратуру», інші нормативно-правові акти ухвалені відповідно до нього. Надано авторське визначення трудової (службово-трудової) дисципліни. Зроблено висновки та пропозиції до законодавства.

▪ Трудова дисципліна в органах прокуратури: науково-теоретичний аспект / Б. В. Семененко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17sbvnta.pdf>.

Ключові слова: прокуратура; органи прокуратури; працівники органів прокуратури; трудова дисципліни; нормативно-правові акти про трудову дисципліну; заохочення працівників органів прокуратури.

Семененко Б. В.

Трудовая дисциплина в органах прокуратуры: научно-теоретический аспект

В статье исследуются ключевые научно-теоретические вопросы трудовой дисциплины в органах прокуратуры через призму настоящего. Акцентируется внимание на доктринальных подходах к пониманию трудовой дисциплины, особенностях ее законодательного обеспечения. Определено, что базовым законодательным актом в этой сфере является Закон Украины «О прокуратуре», другие нормативно-правовые акты приняты в соответствии с ним. Предоставлено авторское определение трудовой (служебно-трудовой) дисциплины. Сделаны выводы и предложения в законодательство.

Ключевые слова: прокуратура; органы прокуратуры; работники органов прокуратуры; трудовая дисциплины; нормативно-правовые акты о трудовой дисциплине; поощрения работников органов прокуратуры.

▪ Трудова дисципліна в органах прокуратури: науково-теоретичний аспект / Б. В. Семененко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17sbvnta.pdf>.

Семененко Б. В.

Трудова дисципліна в органах прокуратури: науково-теоретичний аспект

У цій статті досліджуються ключові науково-теоретичні питання трудової дисципліни в органах прокуратури через призму сьогодення. Акцентовано увагу на доктринальних підходах щодо розуміння трудової дисципліни, особливостях її законодавчого забезпечення. Визначено, що базовим законодавчим актом у цій сфері є Закон України «Про прокуратуру», інші нормативно-правові акти ухвалені відповідно до нього. Надано авторське визначення трудової (службово-трудової) дисципліни. Зроблено висновки та пропозиції до законодавства.

Наголошено, що трудова (службово-трудова дисципліна) в органах прокуратури – це система встановлених на підставі закону та/або інших нормативно-правових актів норм (принципів, правил тощо), яких мають дотримуватися працівники, у тому числі посадові особи органів прокуратури при виконанні покладених на такі органи завдань, функцій та повноважень. До основних ознак трудової (службово-трудової) дисципліни в органах прокуратури можна віднести наступні: 1) спрямована на забезпечення захисту прав та свобод людини, інтересів суспільства та держави шляхом дотримання законності та правопорядку в органах прокуратури, у тому числі належного виконання цими органами покладених на них завдань, функцій та повноважень; 2) правове регулювання здійснюється відповідно до норм Конституції та спеціальних законів України, інших нормативно-правових актів; 3) включає у себе систему норм (принципів, правил тощо), якими мають керуватися працівники, у тому числі посадові особи органів прокуратури; 4) поширюється на працівників та посадових осіб органів прокуратури; 5) забезпечується через систему спеціальних соціально-правових механізмів,

▪ Трудова дисципліна в органах прокуратури: науково-теоретичний аспект / Б. В. Семененко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17sbvnta.pdf>.

у тому числі заходів заохочень та юридичної відповідальності; б) підлягає державному нагляду та контролю.

З огляду на вищевикладене, основними тенденціями удосконалення трудової (службово-трудової) дисципліни в органах прокуратури є наступні: 1) розробка та затвердження Концепції реформування служби в органах прокуратури на основі національного та міжнародного досвіду; 2) запровадження чітких законодавчих вимог щодо нормативно-правових актів пов'язаних із забезпеченням трудової (службово-трудової) дисципліни в органах прокуратури; 3) якісне та системне реформування, гармонізація трудового законодавства та законодавства про прокуратуру; 4) формування дієвих механізмів забезпечення трудової (службово-трудової дисципліни); 5) підвищення мотивації працівників, у тому числі посадових осіб органів прокуратури; 6) забезпечення більш прозорих та чітких механізмів притягнення працівників органів прокуратури до дисциплінарної відповідальності.

Запровадження дієвих механізмів щодо забезпечення трудової (службово-трудової) дисципліни варто провадити шляхом урахування відповідних особливостей у майбутньому Трудовому кодексі України, удосконалення чинної редакції Закону України «Про прокуратуру» шляхом доповнення окремою главою з зазначених питань.

Ключові слова: прокуратура; органи прокуратури; працівники органів прокуратури; трудова дисципліни; нормативно-правові акти про трудову дисципліну; заохочення працівників органів прокуратури.

▪ Трудова дисципліна в органах прокуратури: науково-теоретичний аспект / Б. В. Семененко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17sbvnta.pdf>.

Semenenko B. V.

Labor discipline in the prosecutor's office: a scientific and theoretical aspect

In this article, the key scientific and theoretical issues of labor discipline in the prosecutor's office are examined through the present prism. The emphasis is on doctrinal approaches to understanding labor discipline, peculiarities of its legislative support. It is determined that the basic legislative act in this area is the Law of Ukraine "On Prosecutor's Office", other normative-legal acts are approved in accordance with it. Author's definition of labor (service-work) discipline is given. Conclusions and suggestions to legislation are made.

It is stressed that labor (service and labor discipline) in the organs of the prosecutor's office is a system established by law and / or other normative legal acts of norms (principles, rules, etc.), which must be observed by employees, including officials of the prosecutor's office when performing assigned to such bodies tasks, functions and powers. The following are the main features of the labor (service and labor) discipline in the prosecutor's offices: 1) aimed at ensuring the protection of human rights and freedoms, the interests of society and the state by adhering to the rule of law and law and order in the organs of the prosecutor's office, including the proper performance of these bodies entrusted to their tasks, functions and powers; 2) legal regulation is carried out in accordance with the norms of the Constitution and special laws of Ukraine, other normative-legal acts; 3) includes a system of norms (principles, rules, etc.), which should be guided by employees, including officials of the prosecutor's office; 4) applies to employees and officials of the prosecutor's office; 5) is provided through a system of special social and legal mechanisms, including incentive measures and legal responsibility; 6) is subject to state supervision and control.

-
- Трудова дисципліна в органах прокуратури: науково-теоретичний аспект / Б. В. Семененко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17sbvnta.pdf>.

Taking into account the above, the main tendencies of improvement of labor (service-work) discipline in the prosecutor's offices are as follows: 1) development and approval of the Concept of service reform in the prosecutor's offices based on national and international experience; 2) the introduction of clear legislative requirements regarding normative legal acts related to the provision of labor (service and labor) discipline in the prosecutor's office; 3) qualitative and systemic reformation, harmonization of labor laws and legislation on the prosecutor's office; 4) the formation of effective mechanisms for ensuring labor (service and labor discipline); 5) raising the motivation of employees, including officials of the prosecutor's office; 6) to provide more transparent and clear mechanisms for bringing prosecutors' employees to disciplinary responsibility.

The introduction of effective mechanisms for the provision of labor (service and labor) discipline should be carried out by taking into account the relevant features of the future Labor Code of Ukraine, improving the current version of the Law of Ukraine "On the Prosecutor's Office" by supplementing a separate chapter on these issues.

Key words: prosecutor's office; prosecutor's offices; employees of the prosecutor's office; labor discipline; normative legal acts on labor discipline; encouragement of employees of the prosecutor's office.

▪ Трудова дисципліна в органах прокуратури: науково-теоретичний аспект / Б. В. Семененко // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2017. – № 2(16) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2017/n2/17sbvnta.pdf>.